„Naród, który nie szanuje swej przeszłości nie zasługuje na szacunek teraźniejszości i nie ma prawa do przyszłości ”

Józef Piłsudski

Wystawa pt. „Przedwojenna chata”.

W związku z 80 rocznicą wybuchu II wojny światowej w sali 102 została zorganizowana wystawa pt. „*Przedwojenna chata*”. Na wystawie można było obejrzeć ponad 60 eksponatów, przedmiotów codziennego użytku z czasów II wojny światowej, okresu dwudziestolecia międzywojennego, a nawet z lat zaborów i I wojny światowej oraz z okresu powojennego.
Po wejściu do wystawowej „przedwojennej chaty” rzucały się w oczy stare, dziewięćdziesięcioletnie duże obrazy i krzyż. Obok znajdował się stuletni wiszący zegar wahadłowy. Przez niewielkie okno (ze stuletniego drewnianego domu) wpadała mała ilość światła, a część okna przysłaniała stara osiemdziesięcioletnia firana.

Lata zaborów i czasów I wojny światowej.
Z końcowych lat zaborów i czasów I wojny światowej na wystawie były do obejrzenia polskie i niemieckie czasopisma: BRIBLATT DER FLIEGENDEN BLATTER (1883, 1906), TYGODNIK ILUSTROWANY (1899), ŚWIAT (1914), modlitewnik: DROGA KRZYŻOWA (1893), kazania misyjne (1904). Ciekawostką był banknot z okresu zaborów – 20 koron austriacko węgierskich z 1913 r.

{besps}/2019_2020/przedwojenna_chata{/besps}

Eksponaty z lat 1919 -1939.
Z okresu międzywojennego można było zobaczyć czasopismo - TYGODNIK ILUSTROWANY (1919, 1920). Na stronach tytułowych tego tygodnika jest zdjęcie marszałka Józefa Piłsudzkiego wręczającego odznaczenia polskim oficerom oraz zdjęcie słynnego generała Hallera. Inne wydawnictwa z ekspozycji to: kolorowy atlas geograficzny (1922), kalendarz Królowej Korony Polskiej (1935), czytanki do nauki łaciny dla kl. II gimnazjów ogólnokształcących (1934). Ciekawym wydaniem był przedwojenny śpiewnik piosenek patriotycznych z bardzo piękną kolorową oprawą oraz nuty do polskiej opery „Straszny dwór” wydane w przedwojennym Lwowie.

Do pracy w dawnej przedwojennej chacie służyły urządzenia widoczne na wystawie: maszyna do szycia słynnej firmy SINGER i kołowrotek do przędzenia - urządzenie mechaniczne do wytwarzania przędzy z włókien np. lnianych. Zabytkowe przedwojenne zdjęcia (rodzinne, ślubne, zdjęcia policjantantów) prezentowane na wystawie, były wykonane niemieckimi mieszkowymi aparatami fotograficznymi KODAK, AGFA
(lata 30 XX w.), czy aparatem wielkoformatowym MENTOR, które również można było podziwiać.

Ciekawostką wystawy był niemiecki radioodbiornik lampowy VE 301 – Volksempfänger (1933), jedno z narzędzi wewnątrzniemieckiej propagandy Goebbelsa. Odbiornik ten był nazywany „radiem ludowym” lub „radiem Goebbelsa”. W okresie II wojny światowej na terenie Niemiec specjalnie zaprojektowano ten tani odbiornik radiowy w celu umożliwienia dostępu do radia szerokim kręgom społeczeństwa niemieckiego dla lepszego oddziaływania propagandy nazistowskiej.
Ale i polskie firmy wyprodukowały w 1929 r. radio detektorowe DETEFON - radioodbiornik wyposażony w detektor kryształkowy. Kosztował on wtedy 39 złotych (tj. około 10 ówczesnych dolarów USA), Ponieważ Detefon nie posiadał wzmacniacza, odbiór był cichy, zwłaszcza w większej odległości od nadajnika i tylko za pomocą słuchawki. Do wybuchu wojny wyprodukowano pół miliona sztuk. Jeden z takich egzemplarzy wraz ze słuchawkami można było podziwiać na wystawie.

Można też było pooglądać przedwojenny polski telefon na korbkę - RWT, teczkę lekarską, młynek do pieprzu oraz żelazko, w którym nad „stopą” umieszczano kawałki żaru z węgla drzewnego, podtrzymujące wysoką temperaturę.

Czasy II wojny światowej.
Z okresu II wojny światowej były eksponowane niemieckie gazety: ADLER (1943), DAS REICH (1943), SONNTAGSPORT (1943), BERLINER ILLUSTRIRTE ZEITUNG (1943), DAS ILLUSTRIRTE BLATT (1941) opisujące głównie wydarzenia wojenne.

Do innych wydawnictw i dokumentów pokazanych na wystawie można zaliczyć: katechizm – nauka religii katolickiej (1941), dowód tożsamości konia – Pferedepass (1941), kwestionariusz dotyczący rejestracji szkód wojennych (1945), list z 1942 r. w kopercie ze znaczkiem Hitlera. Ciekawymi dokumentami były: świadectwo złożenia egzaminu na czeladnika w Ropczycach (1945) oraz wykaz postępów Powiatowego 3-letniego Gimnazjum Mechanicznego (1945) podpisane przez dyrektora ks. Jana Zwierza.

Pozostałe przedmioty z okresu wojny, jakie można było zobaczyć to: waga na lekkie przesyłki pocztowe, wałek kredowy - wywabiacz do kleksów, patefon - gramofon na korbę z walizką na płyty szelakowe (1941), amerykańska apteczka pierwszej pomocy firmy Johnson & Johnson, ocieplacz do rąk, drewniaki.

Z lat powojennych.
Z lat powojennych były do obejrzenia: świadectwo z liceum mechanicznego (1947, 1948) podpisane przez dyrektora ks. Jana Zwierza, gazeta - GOŚĆ NIEDZIELNY (1947), NOWY ŚPIEWNIK (1947), radio lampowe ETIUDA (1958), telewizor lampowy (lata 60-te), polski aparat START II (1960), głośnik – tuba, narzędzia ślusarskie i ciesielskie, pralka ręczna do prania – tzw. tarka, cep do ręcznego młócenia zboża i kosze do pieczenia chleba.

Wystawę zwiedziło około 40 grup z 15 klas naszej szkoły: I PP, I PS, III TBM, II PP, II TS, III TE, I FOTO, II TOb, II TE, III TOa, IV TBM, I HM, IV Tob, I AO, III PPW oraz rodzice uczniów z klasy I PS.

R. Kopciuszyński